Zochova činnosť v meteorológii

Od polovice 19. storočia sa začala organizovať prvá štátna meteorologická sieť. Bola pod správou Centrálneho meteorologického ústavu vo Viedni, ktorý mal pôsobnosť i pre uhorskú časť monarchie. V roku 1848 zriadili meteorologickú stanicu aj pri Banskej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici a o rok neskôr v Oravskom Podzámku. Postupne pribúdali ďalšie meteorologické stanice a robili sa meteorologické pozorovania na celom Slovensku. Zásluhou PhDr. Ivana Branislava Zocha sa meteorologické pozorovanie robilo aj v Revúcej.

Zoch sám skúmal počasie a robil si presné záznamy. Viedla ho k tomu predovšetkým snaha pomôcť poľnohospodárom, ktorí boli vždy závislí od počasia. V meteorológii sa stále zdokonaľoval, študoval rôzne časopisy, ktoré odoberal z Nemecka. Aby si svoje vedomosti nenechal len pre seba, prednášal, písal články a publikoval ich v časopisoch.

S meteorologickým pozorovaním začal po príchode do revúckeho gymnázia v roku 1866. Zriadil meteorologickú stanicu a vybavil ju najzákladnejšími prístrojmi na meranie sily a smeru vetra, vodných zrážok a tepla. Meteorologická stanica v Revúcej bola vybudovaná takmer o štyri roky skôr ako Ústredný meteorologický ústav v Pešť-Budíne.

Výsledky pozorovaní a meraní Zoch zaznamenával tak svedomite, že sa mohli porovnávať nielen jednotlivé mesiace v roku, ale i roky medzi sebou. Takto vznikali tabuľky, v ktorých boli zaznačené merania priemernej teploty, najväčšej a najmenšej dennej teploty, oblačnosť, sila vetra a množstvo vodných zrážok. Rozbory meraní v revúckom regióne sú nám známe práve vďaka Zochovej publikačnej činnosti. Napríklad v Lichardovom *Obzore* č. 18, roč. V z roku 1867 bol uverejnený článok *Strašlivá prietrž oblakov, ktorá postihla Muránsku dolinu 5. júna toho roku.* Prietrž zničila úrodu, záplavy narobili škody aj na staveniskách. Zoch v závere svojho článku nabáda obyvateľov mesta, aby si majetok dali pred podobnými pohromami poistiť: *„Následkom žalostivého nešťastia tohoto privolávam drahým rodákom ešte toto: priatelia! prijmite radu moju a dajte si úrodu a domy vaše zabezpečiť (assekurovať), aby ste v podobných pádoch jakú takú náhradu škody mali."* V roku 1868 publikuje v *Obzore* č. 9 článok *Meteorologické pozorovania pod Kohútom,* ktorý je doplnený *Tabuľkou ročitej povetrnosti pod Kohútom.* O rok neskôr sa v tom istom časopise nachádza jeho článok *Meteorologické poznamy z Veľ. Revúci,* ktorý je doplnený tabuľkou s výsledkami jeho pozorovania. Pod článok sa podpísal Dr. Ivan Br. Zoch, člen viedenského meteorológ, spolku. S podobnými článkami sa stretneme aj v ďalších ročníkoch *Obzora.* PhDr. Ivan Branislav Zoch sa neprestal venovať tejto práci ani po násilnom zatvorení gymnázia a pokračoval v nej predovšetkým v Petrinji.

Zdroj: Dušan Dubovský - Revúca kolíska slovenského stredného školstva